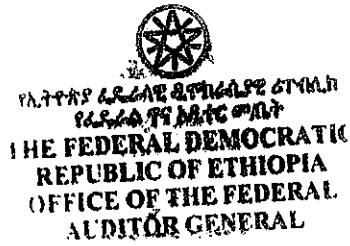

ላኛ OFAGF-03.24/9/44
ላኝ 22/06/2015

ለክብርት አምባሳደር ናሲሴ ጫሊ

የቱሪዝም ሚኒስትር

ለክቡር አቶ ኩመራ ዋቅጅራ

የዱር እንሰሳት ጥበቃ ባለስልጣን ዋና ዳይሬክተር

አዲስ አበባ

ጉዳዩ:- የኢትዮጵያ የዱር እንሰሳት ጥበቃ ባለስልጣን የ2014 በጀት ዓመት

ሂሳብ አዲት ውጤትና አስተያየትን ይመለከታል

በርዕሱ የተጠቀሰውን የባለስልጣኑን የአዲት ውጤትና አስተያየት የያዘ 7 ገጽ የአዲት ሪፖርት እና 21 ገጽ የሂሳብ ሪፖርቶች በድምሩ 28 ገጽ የያዘ ከዚህ ደብዳቤ ጋር አባሪ አድርገን የላክን መሆኑን እየገለጽን ለአዲት ግኝቶች የድርጊት መርሃ ግብር በማዘጋጀት እንድትልኩልን እናሳስባለን፡፡

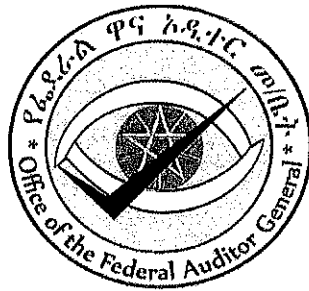

ከሰላምታ ጋር

[Handwritten signature]

አበራ ታደሰ

የፌዴራል ም/ዋና አዲተር

**በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
የኢትዮጵያ ዱር እንሰሳት ጥበቃ ባለሥልጣን**

**የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ
የአዲት ሪፖርት**

**ታህሳስ /2014
አዲስ አበባ**

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
የኢትዮጵያ ዱር እንሳሳት ጥበቃ ባለሥልጣን
የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የኢትዮጵያ ዱር እንሳሳት ጥበቃ ባለስልጣን የተመደበለትን የመደበኛ እና የካፒታል በጀት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግስት የሂሳብ አያያዝ ስርዓት መሰረት መያዙንና የመንግስት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ የ2013 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የኢትዮጵያ ዱር እንሳሳት ጥበቃ ባለስልጣን ሰራ አመራር ሲሆን የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤት ኃላፊነት ነው ፡፡

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ስልጣን ሲሆን ዓለም አቀፍ የአዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግ ነው፡፡ እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የአዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል፡፡

አዲታችን፡-

- በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አህዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና አዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶች ሲያዘጋጅ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤
- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውነናል።

ከዚህም በተጨማሪ አዲቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑንና በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል።

ለአዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት የኢትዮጵያ ዱር እንሰሳት ጥበቃ ባለስልጣን ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በመ/ቤቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው።

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት የአዲት ተደራጊው መ/ቤት የሂሳብ ሪፖርቶች ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

- ← የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ← የወጪ ሂሳብ ሪፖርት
- ← የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት
- ← የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት
- ← የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት
- ← የሂሳብ ማመዛዘኛ፣

ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

ለኦዲት አስተያየቱ መሰረት የሆኑት ጉዳዮች፤

የኢትዮጵያ ዱር እንሰሳት ጥበቃ ባለስልጣን የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት እና በመንግሥት ሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት የተዘጋጁ እና የተሰበሰበው ገቢ፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፤ ደንብና መመሪያን የጠበቀ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

1. ለለቀቁ ሠራተኞች ያለአግባብ የተከፈለ ደመወዝ፤

የፌዴራል መንግሥት የገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 ተራ ቁጥር 10 (5) መሰረት የመንግሥት ሠራተኞች የደመወዝ አከፋፈል ደመወዝ ክፍያ ከመፈጸሙ/ወጪ ከመደረጉ በፊት መከናወን ካለባቸው ጥንቃቄዎች አንዱ በጡረታ፤ በሞትና በሌሎች ምክንያት ከሥራ የለቀቁ ሰራተኞች ከደመወዝ መክፈያ ዝርዝር መውጣት እንዳለባቸው ይገልጻል፡፡ ባለስልጣን መ/ቤቱ በመመሪያው መሰረት የደመወዝና ጥቅማ ጥቅም ክፍያዎችን እየፈጸመ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

በድምር ብር 55,597.42 ባለስልጣን መ/ቤቱን በተለያዩ ምክንያት ከሰራ ለለቀ ሠራተኞች በሰራ ገበታቸው ላይ እንዳሉ ተደርጎ ያለአግባብ የደመወዝ ክፍያ ተፈጽሞ ተገኝቷል፡፡ በዚህም ወጪ ሂሳቡ ከፍ ብሎ እዲታይ ያደርጋል፡፡

2. በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 አንቀጽ 32 እንዲሁም በፌዴራል መንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 መሰረት ለግዥ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ በሰባት ቀናት ውስጥ፤ በመመሪያ ቁጥር 4/2003 መሰረት ደግሞ ለውሎ አበልና ለመጓጓዣ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ ሰራተኛው ሥራውን አጠናቆ ከተመለሰ በኋላ በሰባት ቀናት ውስጥ መወራረድ እንዳለበት ያዛል፡፡ ባለስልጣን መ/ቤቱ ተሰብሳቢ ሂሳቦችን በደንቡና በመመሪያው መሰረት በወቅቱ እንዲወራረዱ የሚያደርግ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

ባለስልጣን መ/ቤቱ በሰኔ 30/2014 ዓ.ም ከሚታየው ሂሳብ ውዝፍ

ተሰብሳቢ ሂሳብ :-

- በሂሳብ መደብ 5217109 በመንግሥት መ/ቤቶች ውስጥ ለሌሎች ቅድሚያ ክፍያዎች ብር 8,272,626.11
- በሂሳብ መደብ 5217112 advance to staff others ብር 492,015.88፤
- በሂሳብ መደብ 5217201 ለኮንትራክተሮች ቅድሚያ ክፍያ ብር 1,295,156.42
- በሂሳብ መደብ 5217110 ለግዥ ሠራተኛ ቅድሚያ ክፍያ ብር 101,154.47፤
- በሂሳብ መደብ 5217205 ለአቅራቢዎች ቅድሚያ ክፍያ ብር 2,199,871.25

በድምሩ ብር 12,360,824.13 ከዚህ ውስጥ ብር 12,143,460.93 ከአንድ ወር እስከ 10 ዓመት እና ብር 215,114.58 ከአስር ዓመት በላይ የቆየ በወቅቱ ያልተወራረደ ውዝፍ ተሰብሳቢ ሂሳብ የሚታይ እና በእድሜ ትንተና ላይ ቢገለጽም ትክክለኛቱን ለማረጋገጥ የምዝገባ መነሻ የሰነድ ማስረጃው ለአዲቱ እንዲቀርብ በተደጋጋሚ ቢጠየቅም ሊቀርብ ባለመቻሉ የተሰብሳቢ ሂሳቡን ትክክለኛነት ማረጋገጥ አልተቻለም፡፡

ከላይ ከተራ ቁጥር 1 እና 2 በዝርዝር በተገለጹት ምክንያቶች በእኛ አስተያየት የኢትዮጵያ ዱር እንሰሳት ጥበቃ ባለስልጣን የሂሳብ ሪፖርቶች በበጀት ዓመቱ እስከ ሰኔ 30 ቀን 2014 ዓ.ም ድረስ የተሰበሰበው ገቢ የተፈጸመው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ በአጥጋቢ ሁኔታ አያሳዩም፡፡

ትኩረት የሚሹ ጉዳዮች (Emphasise Matters)

2. ያለሂሳብ አርዕስቱ የተመዘገበ የወጪ ሂሳብ

የፌዴራል መንግሥት መስሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ዓ.ም. በክፍል ሁለት አንቀጽ 6 ተራ ቁጥር 4 ላይ የመንግስት መስሪያ ቤቶች በበጀት አደረጃጀት ሥርዓት መሠረት የተፈቀደላቸው በጀትና የወጣውን ወጪ በሚያሳይ መልኩ ተለይቶ በተሰጠ የበጀት መለያ መደብ ተጠቅመው የሂሳብ እንቅስቃሴያቸውን መመዝገብ እንዳለባቸው መመሪያው ይገልጻል ፡፡ ባለስልጣኑ የወጪ ሂሳቦችን በትክክለኛው የሂሳብ አርዕስታቸው እየመዘገበ መሆኑን ለማረጋገጥ የወጪ ሂሳቦች ናሙና ተወስዶ ኦዲት ሲደረግ፡-

በድምሩ ብር 1,002,795.00 ወጪዎች በተገቢው የሂሳብ መደብ ሳይመዘገቡ ተገኝተዋል፡፡

የህግ ጉዳዮችን የተመለከተ

1. በወቅቱ ያልተከፈለ የተከፋይ ሒሳብ

የፌዴራል መንግስት ባለስልጣኑ የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 የተከፋይ ሂሳብ በአንቀጽ 8 ቁጥር 5 ከፊደል ሀ- ሠ በዝርዝር በተቀመጠው መሰረት ተከፋይ ሂሳቦች በወቅቱ እየተከፈሉና እየተመዘገቡ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

ባለስልጣን መ/ቤቱ በሰኔ 30/2014 ዓ.ም ከሚታየው ውዝፍ ተከፋይ ሂሳብ ፡-

- በሂሳብ መደብ 6172105/5006 ብር 33,873.71
- በሂሳብ መደብ 6174208/5059 ብር 3891.16
- በሂሳብ መደብ 6174299 ብር 2,155,104.04፡
- በሂሳብ መደብ 6175101 ብር 2,739,304.6

በድምሩ ብር 4,932,172.86 ሲሆን ብር 4,725,978.47 ከአንድ ወር አስከ 10 ዓመት ሲሆን በሂሳብ መደብ 6175101 ከሚታየው ተከፋይ ውስጥ ብር 206,194.50 ከ10 ዓመት በላይ የቆየ በወቅቱ ያልተከፈለ ውዝፍ ተከፋይ ሂሳብ መኖሩ በአዲት ታውቋል፡፡

3. ሥራ ላይ ያልዋለ በጀት

የፌዴራል መንግስት የበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 ክፍል ሶስት አንቀጽ 12 ተራ ቁጥር 1 ማንኛውም የመንግስት መስሪያ ቤት ለበጀት አመቱ የተፈቀደለትን የመደበኛና የካፒታል በጀት አጠቃቀም በሚገባ መቆጣጠር እንዳለበት ይገልጻል፡፡ መ/ቤቱ የበጀት አጠቃቀሙን በመመሪያው መሰረት እያከናወነ መሆኑን ለማረጋገጥ በፕሮግራም ከተደለደለው መደበኛ በጀት ከ10% በላይ ሲታይ፡-

- መደበኛ በጀት ብር 8,362,537.03
- ካፒታል በጀት ብር 5,591,947.72

በድምር ብር 13,954,484.75 በስራ ላይ ያልዋለ በጀት መሆኑ በአዲት ታውቋል፡፡

ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

1. የውስጥ ቁጥጥር ሥርዓትን በተመለከተ

የፌዴራል መንግሥት የገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 ተራ ቁጥር 10 (5) መሰረት የመንግሥት ሠራተኞች የደመወዝ አከፋፈል ደመወዝ ክፍያ ከመፈጸሙ/ ወጪ ከመደረጉ በፊት መከናወን ካለባቸው ጥንቃቄዎች አንዱ በጡረታ፣ በሞት በሌሎች ምክንያት ከሥራ የለቀቁ ሰራተኞች ከደመወዝ መክፈያ ዝርዝር መውጣት እንዳለባቸው ይገልጻል፡፡

ሆኖም በቅርንጫፍ መ/ቤቶች ለሚገኙ ሠራተኞች የሚፈጸመውን የደመወዝ ክፍያ በተመለከተ በቅድሚያ ሰራተኞች በስራ ላይ መሆናቸው ሳይረጋገጥ ደመወዝ ተጠይቆ ከተላከ በኋላ የሚረጋገጥ በመሆኑና ሠራተኞች ከሥራ ለቀው ከ2 እስከ 8 ወራት በተከታታይ ለቅርንጫፍ መ/ቤት ለደመወዝ እየተባለ የሚላከው ወጪ በጀት ዓመቱ መጨረሻ ላይ የሂሳብ ማስተካከያ የሚሠራ መሆኑ በኦዲት ታውቋል፡፡

2. የመረጃ ግንኙነት ቴክኖሎጂ (ICT) በተመለከተ

የፌዴራል መንግስት የውስጥ ቁጥጥር ደረጃዎች መመሪያ ቁጥር 8/2003 ክፍል ሁለት ማንኛውም የመንግስት መ/ቤት እና ሌሎች አግባብነት ያላቸው አካላት ስለ መ/ቤቱ አስፈላጊ መረጃ ለመሰብሰብ፣ ለመመዝገብ፣ ለማከናወን፣ ለማጠቃለል እና ሪፖርት ለማድረግ እንዲያስችላቸው በኮምፒውተር በታገዘ የመረጃ ስርዓት ላይ ተስማሚ ቁጥጥሮችን መዘርጋት እና መጠበቅ እንዳለበት ይደነግጋል፡- በዚህ መሰረት የመ/ቤቱ የመረጃ ቴክኖሎጂ የውስጥ ቁጥጥር ስርዓት ኦዲት ሲደረግ ቀጥሎ ያሉት ክፍተቶች ተመልክተናል፡-

1. የባለስልጣን መ/ቤቱ መረጃ/ሠነድ ከሥጋት ነፃ የሚሆንበት የፀደቀ (IT security policy) የሌለ መሆኑ፤
2. የባለስልጣን መ/ቤቱ ላይሰንስድ የሆነ ፀረ ሻይረስ (Anti-Virus) በኮምፒውተሮች ላይ ያልተጫነ መሆኑ፤
3. በባለስልጣን መ/ቤቱ ውስጥ የተዘጋጀና የጸደቀ User Account management Standard የሌለ መሆኑ፤ ታውቋል፡

የህግ ጉዳዮችን የተመለከተ

1. በወቅቱ ያልተከፈለ የተከፋይ ሒሳብ

በፌዴራል መንግስት ባለስልጣን የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 የተከፋይ ሂሳብ በአንቀጽ 8 ቁጥር 5 ከፊደል ሁሉ በዝርዝር በተቀመጠው መሰረት ተከፋይ ሂሳቦች በወቅቱ እየተከፈሉና እየተመዘገቡ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

ባለስልጣን መ/ቤቱ በሰኔ 30/2014 ዓ.ም ከሚታየው ውዝፍ ተከፋይ ሂሳብ ፡-

- በሂሳብ መደብ 6172105/5006 ብር 33,873.71
- በሂሳብ መደብ 6174208/5059 ብር 3891.16
- በሂሳብ መደብ 6174299 ብር 2,155,104.04፡
- በሂሳብ መደብ 6175101 ብር 2,739,304.6

በድምሩ ብር 4,932,172.86 ሲሆን ብር 4,725,978.47 ከአንድ ወር አስከ 10 ዓመት ሲሆን በሂሳብ መደብ 6175101 ከሚታየው ተከፋይ ውስጥ ብር 206,194.50 ከ10 ዓመት በላይ የቆየ በወቅቱ ያልተከፈለ ውዝፍ ተከፋይ ሂሳብ መኖሩ በአዲት ታውቋል፡፡

የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት

